

УДК 378.011.3-051:17.022.2

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2026.1.25>

Наталія ПАВЛЮК

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови та славістики, Рівненський державний гуманітарний університет, вул. Степана Бандери, 12, м. Рівне, Україна, 33000

ORCID: 0000-0002-4456-5682

Бібліографічний опис статті: Павлюк, Н. (2026). Академічна доброчесність як основа професійної етики майбутнього вчителя. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 177–185, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2026.1.25>

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

У статті здійснено комплексне теоретико-методологічне осмислення академічної доброчесності як базової основи професійної етики майбутнього вчителя в умовах трансформації сучасної педагогічної освіти. Визначено актуальність проблеми, що зумовлена зростанням ролі етичних цінностей в забезпеченні якості освіти, посиленням вимог до професійної відповідальності педагогів, а також новими викликами, пов'язаними з цифровізацією освітнього середовища та використанням генеративних технологій та штучного інтелекту. Об'єктом дослідження виступає академічна доброчесність як міждисциплінарне явище, що поєднує правовий, етичний, педагогічний та соціокультурний виміри.

Мета роботи полягає в теоретичному аналізі академічної доброчесності як ціннісно-етичної основи професійної етики майбутнього педагога та в обґрунтуванні сучасних тенденцій та викликів формування культури доброчесності в системі педагогічної освіти. Для досягнення поставленої мети використано комплекс методологічних підходів: аналітико-теоретичний, емпіричний, соціально-психологічний, інституційний та практико-орієнтований, що дозволяє розглядати академічну доброчесність як системне явище на індивідуальному, інституційному та суспільному рівнях.

У результаті дослідження доведено, що академічна доброчесність у педагогічній освіті має формуватися не фрагментарно, а як цілісний процес, інтегрований у зміст освітніх програм, педагогічну практику, систему оцінювання та інституційні політики закладів вищої освіти. Показано, що порушення принципів доброчесності (плагіат, списування, фальсифікація результатів) негативно впливають на якість освітнього процесу, підривають довіру до результатів навчання та послаблюють морально-етичні засади професійної діяльності педагога. Особливу увагу приділено практичним аспектам впровадження академічної доброчесності: ролі освітніх політик та стандартів, інституційних заходів, навчальних модулів, тренінгів та міжнародної співпраці.

Наукова новизна статті полягає в розкритті академічної доброчесності як інтегративної характеристики професійної культури майбутнього вчителя, що поєднує нормативний, ціннісний та методичний виміри. Обґрунтовано необхідність розглядати академічну доброчесність не лише як регулятивний механізм освітньої діяльності, а й як ціннісну основу професійної ідентичності педагога, здатного транслювати принципи доброчесності в педагогічному середовищі. Доведено, що формування культури академічної доброчесності є передумовою розвитку критичного мислення, культури академічного письма та відповідального ставлення до результатів навчання в здобувачів закладів вищої освіти.

Зазначено, що академічна доброчесність виступає ключовим чинником забезпечення якості педагогічної освіти, визначає етичну позицію майбутнього вчителя та його готовність до професійної діяльності в умовах цифровізації й глобальних освітніх трансформацій. Окреслено перспективи подальших досліджень у напрямі цифрової педагогіки, міжкультурних студій та розроблення інструментів оцінювання академічної доброчесності як складника професійних компетентностей педагога.

Ключові слова: академічна доброчесність, професійна етика вчителя, педагогічна освіта, культура доброчесності, освітні політики, професійні компетентності, цифровізація освіти, штучний інтелект.

Natalia PAVLYUK

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Ukrainian Language and Slavic Studies, Rivne State Humanitarian University, 12 Stepana Bandery str., 12, Rivne, Ukraine, 33000

ORCID: 0000-0002-4456-5682

To cite this article: Pavlyuk, N. (2026). Akademichna dobrochesnist yak osnova profesiinoi etyky maibutnoho vchytelia [Academic integrity as the foundation of the professional ethics of the future teacher]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 177–185, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2026.1.25>

ACADEMIC INTEGRITY AS THE FOUNDATION OF THE PROFESSIONAL ETHICS OF THE FUTURE TEACHER

The article presents a comprehensive theoretical and methodological reflection on academic integrity as a fundamental basis of the professional ethics of the future teacher in the context of the transformation of modern pedagogical education. The relevance of the problem is determined by the growing role of ethical values in ensuring the quality of education, the increasing demands on teachers' professional responsibility, as well as new challenges related to the digitalization of the educational environment and the use of generative technologies and artificial intelligence. The object of the study is academic integrity as an interdisciplinary phenomenon that combines legal, ethical, pedagogical, and sociocultural dimensions.

The purpose of the work is to provide a theoretical analysis of academic integrity as a value-ethical foundation of the professional ethics of the future teacher and to substantiate current trends and challenges in the formation of a culture of integrity within the system of teacher education. To achieve this aim, a set of methodological approaches was applied: analytical-theoretical, empirical, socio-psychological, institutional, and practice-oriented, which makes it possible to consider academic integrity as a systemic phenomenon at the individual, institutional, and societal levels.

The study proves that academic integrity in teacher education should be formed not fragmentarily but as a holistic process integrated into the content of educational programs, teaching practice, assessment systems, and institutional policies of higher education institutions. It is shown that violations of integrity principles (plagiarism, cheating, falsification of results) negatively affect the quality of the educational process, undermine trust in learning outcomes, and weaken the moral and ethical foundations of the teacher's professional activity. Particular attention is paid to the practical aspects of implementing academic integrity: the role of educational policies and standards, institutional measures, educational modules, training sessions, and international cooperation.

The scientific novelty of the article lies in revealing academic integrity as an integrative characteristic of the professional culture of the future teacher, which combines normative, value-based, and methodological dimensions. It substantiates the need to consider academic integrity not only as a regulatory mechanism of educational activity but also as a value-based foundation of the teacher's professional identity, capable of transmitting the principles of integrity within the pedagogical environment. It is proved that the formation of a culture of academic integrity is a prerequisite for the development of critical thinking, academic writing culture, and responsible attitudes toward learning outcomes among students of higher education institutions.

It is emphasized that academic integrity functions as a key factor in ensuring the quality of teacher education, defines the ethical position of the future teacher, and determines their readiness for professional activity in the conditions of digitalization and global educational transformations. The article outlines prospects for further research in the field of digital pedagogy, intercultural studies, and the development of tools for assessing academic integrity as a component of teachers' professional competencies.

Key words: *academic integrity, teacher professional ethics, teacher education, culture of integrity, educational policies, professional competencies, digitalization of education, artificial intelligence.*

Актуальність проблеми. У сучасному освітньому просторі академічна доброчесність утверджується як один із ключових чинників забезпечення якості освіти та формування професійної етики майбутніх педагогів. Нормативне закріплення цього поняття в Законах України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту» (Закони України, 2018–2025) визначає академічну доброчесність як сукупність етичних принципів і законних правил, дотримання яких забезпечує довіру до результатів навчання, викладання та наукової діяльності учасників освітнього процесу, зокрема педагогічних працівників і здобувачів освіти. Така позиція підкреслює її системоутворювальну роль у підготовці відповідального й професійно зрілого фахівця.

Особливої актуальності проблема академічної доброчесності набуває в контексті професійної підготовки майбутнього вчителя, оскільки педагогічна діяльність передбачає не лише

опанування фахових знань та методик, а й здатність до етичної саморегуляції, дотримання норм професійної поведінки та формування ціннісних орієнтацій здобувачів освіти. Порушення принципів академічної доброчесності (плагіат, списування, фальсифікація результатів навчальної чи наукової діяльності) негативно впливають на якість освітнього процесу, підривають довіру до результатів навчання та послаблюють морально-етичні засади професійної діяльності педагога, що суперечить вимогам сучасної освітньої парадигми (Освіта.УА).

Актуальність проблеми посилюється трансформаціями освітнього середовища, зумовленими цифровізацією освіти, поширенням дистанційних і змішаних форм навчання, а також активним використанням генеративного штучного інтелекту. Ці процеси актуалізують питання меж допустимого використання цифрових інструментів, авторства та відповідальності за результати інтелектуальної діяльності.

У таких умовах академічна доброчесність постає не лише як регулятивний механізм, а й як ціннісна основа професійної культури майбутнього вчителя, здатного критично осмислювати інформацію, дотримуватись етичних стандартів та транслювати відповідні норми в освітньому середовищі (Слободянюк, 2025).

Отже, дослідження академічної доброчесності як основи професійної етики майбутнього вчителя є актуальним у теоретичному та практичному вимірах і відповідає сучасним викликам реформування педагогічної освіти й забезпечення її якості.

Тому мета статті полягає в теоретичному осмисленні академічної доброчесності як базової ціннісно-етичної основи професійної етики майбутнього вчителя й аналізі сучасних тенденцій та викликів формування культури академічної доброчесності в системі педагогічної освіти. Постановка завдання полягає у визначенні теоретичних засад академічної доброчесності як інтегративної характеристики професійної культури майбутнього вчителя, аналізі сучасних методологічних підходів до її дослідження та обґрунтуванні практичних шляхів формування культури доброчесності в системі педагогічної освіти в умовах цифровізації та глобальних освітніх трансформацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблема академічної доброчесності посідає чільне місце в сучасних наукових дослідженнях, присвячених якості освіти, професійній підготовці фахівців та формуванню етичних засад освітньої діяльності. У національному науковому дискурсі академічна доброчесність розглядається передусім крізь призму базових цінностей: чесності, довіри, справедливості, поваги та відповідальності, що визначають моральну культуру учасників освітнього процесу та забезпечують суспільну довіру до результатів навчальної й наукової діяльності (Закон, 2025). У цьому контексті наголошується, що дотримання принципів академічної доброчесності є не лише індивідуальним вибором здобувача освіти, а й інституційною відповідальністю закладів освіти, покликаних формувати відповідне ціннісне середовище.

У працях українських дослідників (Антонюк Н., М. Науменко, Д. Сопової, С. Паламар, Н. Пушкар) академічна доброчесність дедалі частіше інтерпретується як інтегративна харак-

теристика професійної культури майбутнього педагога, що поєднує правовий, етичний та педагогічний виміри. Зазначається, що майбутній учитель, який у процесі професійної підготовки засвоїв принципи доброчесності, здатний не лише дотримуватись академічних норм у власній діяльності, а й цілеспрямовано формувати відповідні установки в учнів (Антонюк, 2020; Паламар, 2022; Солова, 2018). Таким чином, академічна доброчесність постає важливим складником професійної етики педагога та передумовою ефективної реалізації ідей педагогічного партнерства.

У міжнародних дослідженнях проблема академічної доброчесності розглядається як один із ключових чинників забезпечення якості вищої освіти та професійного розвитку майбутніх фахівців, зокрема педагогів. Аналітичні та емпіричні студії, представлені в працях зарубіжних авторів, доводять, що порушення принципів академічної доброчесності негативно впливає не лише на навчальні досягнення здобувачів, а й на формування їхніх професійних компетентностей, етичної відповідальності та конкурентоспроможності на ринку праці. У цьому контексті академічна доброчесність розглядається як чинник довготривалого професійного успіху, а не лише як формальна вимога освітнього процесу (Davis, 2023; MacLeod, 2020).

Значна частина сучасних досліджень зосереджена на аналізі причин порушень академічної доброчесності. Серед найбільш поширених чинників науковці виокремлюють високий рівень академічного навантаження, орієнтацію на результат замість процесу навчання, недостатній рівень сформованості навичок академічного письма, невпевненість здобувачів у власних знаннях, а також відсутність чітких та зрозумілих інституційних політик у сфері академічної доброчесності (Sozon, 2024). Окремі дослідження наголошують на тому, що формальне декларування принципів доброчесності без їх практичної реалізації в освітньому процесі не дає очікуваного результату й навіть сприяє формуванню толерантного ставлення до академічних порушень.

Особливу увагу в сучасному науковому дискурсі приділено проблемі академічної доброчесності в умовах цифровізації освіти.

Проблема академічної доброчесності в умовах цифровізації освіти ґрунтовно осмислю-

ється в працях сучасних дослідників. Так, С. Алексєєва в статті «Методологія наукових досліджень та академічна доброчесність: виклики в умовах цифровізації» аналізує вплив цифрових трансформацій на академічну культуру та методологію наукової діяльності, акцентуючи увагу на зростанні ризиків недоброчесних практик у цифровому середовищі й окреслюючи нові виклики, що постають перед здобувачами освіти та науковцями в умовах цифрової епохи (Алексєєва, 2).

У дослідженні Л. О. Доложевської «Цифрова етика та академічна доброчесність у вищій школі» наголошено, що активне впровадження цифрових технологій, онлайн-навчання, автоматизованих систем оцінювання та інструментів штучного інтелекту суттєво змінює освітній процес і породжує нові етичні виклики, зокрема в сфері контролю навчальних досягнень та запобігання академічному шахрайству, що потребує оновлення підходів до формування культури академічної доброчесності у вищій освіті Доложевська, 2025.

Аналогічні проблеми розглядає К. Тулін у праці «Академічна доброчесність у цифрову добу: проблеми та стратегії гарантії», де академічна доброчесність аналізується в контексті цифрового освітнього простору, який одночасно розширює можливості навчання та створює нові загрози, зокрема плагіат, недоброчесність під час онлайн-оцінювання й фальсифікацію результатів, що зумовлює необхідність розроблення спеціальних інституційних стратегій і освітніх ініціатив (Тулін, 2024).

Узагальнення сучасних досліджень свідчить про те, що академічна доброчесність дедалі частіше осмислюється як багатомірне явище, що поєднує індивідуальний, інституційний та суспільний рівні. Для педагогічної освіти це означає необхідність інтеграції принципів академічної доброчесності в усі складники професійної підготовки майбутнього вчителя — від навчальних дисциплін і педагогічної практики до системи оцінювання та науково-методичної діяльності. Саме такий комплексний підхід створює передумови для формування професійної етики педагога, здатного відповідати сучасним викликам освітнього розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Урахування нормативно-ціннісних засад академічної доброчесності зумовлює необхідність її

подальшого теоретичного осмислення як багатомірного феномена сучасного освітнього простору. У теоретичному вимірі академічна доброчесність постає як складне міждисциплінарне явище, що поєднує правовий, етичний, педагогічний та соціокультурний аспекти. Вона охоплює систему норм і правил, спрямованих на запобігання академічним порушенням (плагіат, самоплагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, обман), а також формування внутрішньої мотивації до чесної навчальної й професійної діяльності.

У міжнародному академічному середовищі поширеним є підхід, запропонований Міжнародним центром академічної доброчесності (ICfAI), відповідно до якого академічна доброчесність ґрунтується на шести базових цінностях: *чесності, довірі, справедливості, повазі, відповідальності та мужності*. Ці цінності визначають не лише нормативні межі академічної поведінки, а й формують моральний каркас освітнього середовища, у якому знання створюються, передаються та оцінюються.

У контексті педагогічної освіти академічна доброчесність набуває особливого значення, оскільки майбутній вчитель виступає не лише суб'єктом навчання, а й потенційним носієм та транслятором академічних цінностей. Таким чином, доброчесність у період професійної підготовки стає передумовою формування стійких етичних установок, що визначатимуть подальшу педагогічну діяльність.

Професійна етика педагога — це складова його загальної професійної компетентності, що передбачає дотримання моральних норм, відповідальність за результати освітньої діяльності, повагу до особистості здобувача освіти та усвідомлення соціальної значущості педагогічної праці. У цьому контексті академічна доброчесність виступає не лише як вимога до навчальної чи наукової діяльності майбутнього вчителя, а як ціннісна основа його професійної ідентичності.

Майбутні вчителі, які в процесі професійної підготовки засвоюють принципи академічної доброчесності, формують здатність до етичного самоконтролю, відповідального ставлення до власної діяльності та критичного осмислення результатів навчання. Вони не лише опановують знання про етичні норми, а й набувають досвіду їх практичної реалізації, що є необхід-

ною умовою ефективної педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Академічна доброчесність тісно пов'язана з такими складниками професійної етики вчителя, як педагогічна відповідальність, справедливість у оцінюванні, повага до інтелектуальної власності та готовність до професійного саморозвитку. Учитель, який дотримується принципів доброчесності, здатний формувати в учнів критичне мислення, культуру академічного письма, відповідальне ставлення до навчання та результатів власної праці (Паламар, 2022).

В умовах цифровізації освіти та активного використання інформаційно-комунікаційних технологій академічна доброчесність набуває значення ключового етичного орієнтира професійної діяльності вчителя, забезпечуючи усвідомлене й відповідальне використання цифрових ресурсів та технологій штучного інтелекту. У зв'язку з цим у сучасному науковому дискурсі академічна доброчесність розглядається як багатовимірне міждисциплінарне явище, дослідження якого потребує застосування комплексу методологічних підходів на перетині педагогіки, етики, соціології освіти, психології й освітнього менеджменту, що дає змогу поєднати теоретичне осмислення феномену з аналізом практик його реалізації в освітньому середовищі.

Одним із найбільш поширених методологічних підходів є **аналітико-теоретичний**, що ґрунтується на системному огляді наукової літератури, нормативно-правових документів та міжнародних рекомендацій. У межах цього підходу академічна доброчесність аналізується як ціннісна категорія, складник освітньої культури та чинник забезпечення якості освіти. Масштабні літературні огляди, представлені в сучасних дослідженнях, засвідчують, що порушення академічної доброчесності в підготовці майбутніх учителів часто зумовлені недостатнім розумінням етичних норм, фрагментарним характером етичної освіти та відсутністю системної роботи з формування відповідних цінностей в процесі професійної підготовки (Сердюк, 2023).

Вагоме місце в дослідженнях академічної доброчесності посідає **емпіричний підхід**, що реалізується через опитування, анкетування та інтерв'ювання здобувачів освіти й викладачів, а також аналіз освітніх практик. Узагальнення

результатів таких емпіричних досліджень, представлене в сучасних систематичних оглядах, дає змогу виявити реальний стан дотримання принципів академічної доброчесності, ставлення учасників освітнього процесу до етичних норм та типові форми академічних порушень. Зокрема, результати проаналізованих емпіричних студій засвідчують, що значна частина здобувачів педагогічних спеціальностей сприймає академічну доброчесність радше як формальну вимогу, ніж як внутрішню цінність професійної діяльності, що актуалізує потребу посилення етичної складової педагогічної освіти (Bittle, 2025).

Окрему групу становлять дослідження, виконані в межах **соціально-психологічного підходу**, які зосереджуються на мотиваційних, ціннісних та поведінкових чинниках академічної доброчесності. У цих працях академічна нечесність розглядається як наслідок академічного тиску, страху невдачі, низького рівня академічної саморегуляції та недостатньо сформованої професійної ідентичності майбутнього вчителя. Із позицій цього підходу формування академічної доброчесності розглядається як процес виховання відповідального ставлення до навчання, розвитку етичної свідомості та внутрішньої мотивації до професійної самореалізації (Панасюк, 2025).

У педагогічних дослідженнях дедалі більшої уваги набуває **інституційний підхід**, у межах якого академічна доброчесність аналізується як складник освітньої політики закладу освіти. Дослідники акцентують увагу на ролі академічних кодексів, внутрішніх положень, процедур запобігання порушенням і системи підтримки доброчесної поведінки. У цьому контексті підкреслюється, що ефективність академічної доброчесності значною мірою залежить не лише від особистих якостей здобувачів, а й від освітнього середовища, у якому вони навчаються. Для підготовки майбутніх учителів це має особливе значення, оскільки саме педагогічні заклади вищої освіти формують моделі професійної поведінки, які згодом відтворюються в шкільній практиці (Cullen, 2025).

Важливим напрямом сучасних досліджень є **практико-орієнтований підхід**, спрямований на розроблення рекомендацій щодо впровадження академічної доброчесності в освітній процес. У межах цього підходу про-

понується моделі інтеграції етичної проблематики в навчальні дисципліни, використання кейс-методів, рольових ігор, рефлексивних завдань, а також включення питань академічної доброчесності до педагогічної практики майбутніх учителів. Дослідники наголошують, що саме практичне проживання етичних ситуацій у процесі навчання сприяє формуванню стійких професійно-етичних установок.

Окремі сучасні наукові роботи зосереджені на **комплексному підході**, який поєднує аналітичні, емпіричні та практико-орієнтовані методи. Зокрема, результати масштабних літературних оглядів та емпіричних досліджень, представлених у міжнародних наукових базах, засвідчують, що ефективно формування академічної доброчесності в підготовці майбутніх учителів можливе лише за умови поєднання інституційних змін, педагогічного виховання та розвитку особистої відповідальності здобувачів освіти. Непорозуміння етичних норм та недостатня підготовка здобувачів визначаються як ключові фактори академічного шахрайства, що вимагає системних та довготривалих рішень (Сердюк, 2023).

Таким чином, аналіз методологічних підходів до вивчення академічної доброчесності свідчить про необхідність комплексного бачення цього феномену в контексті професійної підготовки майбутнього вчителя. Поєднання теоретичного аналізу, емпіричних досліджень та практичних рекомендацій створює підґрунтя для формування академічної доброчесності як основи професійної етики педагога й важливого чинника розвитку сучасної освіти.

У системі підготовки фахівця ефективно впровадження академічної доброчесності можливе лише за умови наявності чітко визначених освітніх політик та стандартів, що регламентують етичні, нормативні й процедурні засади академічної поведінки та інтегрують принципи доброчесності в усі етапи професійної підготовки майбутнього вчителя. Проте, як засвідчують сучасні дослідження, результативність таких політик залежить не від формального існування документів, а від їх реального впровадження, зрозумілості, доступності та послідовного дотримання в освітньому середовищі (Артюхов, 2023).

Важливим складником освітніх стандартів у педагогічній освіті є інтеграція принципів

академічної доброчесності в освітні програми, результати навчання та систему оцінювання. Формування відповідних компетентностей має бути чітко відображене в програмних результатах навчання, зокрема в уміннях дотримуватися етичних норм професійної діяльності, здійснювати академічно коректне оцінювання та формувати культуру доброчесності в здобувачів. Такий підхід відповідає компетентній парадигмі освіти та вимогам сучасних стандартів підготовки педагогічних кадрів (Проф. стандарт, 2024).

Формування академічної доброчесності як складника професійної етики майбутнього вчителя потребує системних інституційних заходів, спрямованих на створення цілісного етичного освітнього середовища. На відміну від індивідуального рівня, де доброчесність залежить від особистісних установок здобувача освіти, інституційний рівень визначає умови, у яких ці установки формуються, закріплюються та відтворюються в подальшій професійній діяльності.

Одним із ключових інституційних механізмів розвитку академічної доброчесності може стати й інтеграція навчальних модулів із етики та академічної доброчесності в освітні програми підготовки майбутніх учителів. Такі модулі мають бути спрямовані не лише на ознайомлення здобувачів із нормативно-правовими засадами академічної доброчесності, а й на формування ціннісного ставлення до чесної навчальної та професійної діяльності. У педагогічній освіті доцільно розглядати академічну доброчесність у взаємозв'язку з професійною етикою вчителя, педагогічною відповідальністю, культурою оцінювання та дотриманням прав інтелектуальної власності. Прикладом такого комплексного підходу може слугувати навчальна дисципліна «Основи наукового дослідження», що викладається в Рівненському державному гуманітарному університеті та охоплює всі зазначені аспекти формування академічної культури майбутніх педагогів.

Ефективність таких навчальних модулів зростає за умови їх міждисциплінарного характеру та інтеграції в фахові дисципліни. Зокрема, питання академічної доброчесності можуть бути органічно включені до курсів педагогіки, методики навчання предметів, педагогічної практики, академічного письма. Це сприяє

усвідомленню майбутніми вчителями того, що доброчесність – це не окрема тема, а наскрізний принцип професійної діяльності.

Важливим інституційним заходом є організація систематичних тренінгів та семінарів для викладачів, спрямованих на підвищення рівня обізнаності з питань академічної доброчесності та розвиток практичних навичок її дотримання. Тренінги можуть бути спрямовані на формування єдиного розуміння принципів академічної доброчесності, ознайомлення з сучасними інструментами запобігання академічним порушенням, а також на розвиток педагогічних стратегій формування доброчесності в здобувачів освіти.

Суттєвим чинником розвитку інституційної культури академічної доброчесності є активна участь закладів педагогічної освіти в міжнародних проектах та співпраця з академічними інституціями. Міжнародний досвід свідчить, що обмін кращими практиками, участь у спільних освітніх і наукових ініціативах сприяють формуванню сталих моделей академічної культури та підвищенню якості педагогічної освіти. Участь у міжнародних програмах дозволяє адаптувати перевірені підходи до формування академічної доброчесності з урахуванням національного контексту та специфіки підготовки вчителів.

Інституційні заходи також передбачають створення внутрішніх структур та механізмів підтримки академічної доброчесності, таких як комісії з етики, консультативні центри, інформаційні платформи для здобувачів і викладачів. Наявність таких структур сприяє не лише контролю за дотриманням академічних норм, а й наданню методичної та консультативної допомоги учасникам освітнього процесу. Це особливо важливо для майбутніх учителів, які потребують підтримки у формуванні власної професійно-етичної позиції.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що інституційні заходи з формування академічної доброчесності в педагогічній освіті мають бути системними, багаторівневими та ціннісно орієнтованими. Інтеграція навчальних модулів, організація тренінгів та семінарів, міжнародна співпраця й створення внутрішніх механізмів підтримки забезпечують умови для формування академічної доброчесності як основи професійної етики майбутнього вчителя. Саме такий

підхід дозволяє перетворити академічну доброчесність із формальної вимоги на внутрішню професійну цінність педагогічної діяльності.

Висновки. Академічна доброчесність є фундаментальною основою професійної етики майбутнього вчителя, оскільки саме вона формує систему моральних, поведінкових та педагогічних цінностей, необхідних для здійснення якісної освітньої діяльності. Дотримання принципів доброчесності забезпечує не лише академічну коректність навчального процесу, а й сприяє становленню відповідальної професійної позиції педагога.

Аналіз сучасних наукових досліджень засвідчує, що порушення академічних норм негативно впливають не тільки на якість навчальних та наукових результатів, а й підривають моральний авторитет майбутнього вчителя, що, у свою чергу, позначається на довірі до освітньої системи загалом. Така ситуація актуалізує необхідність цілеспрямованої роботи з формування культури академічної доброчесності в процесі професійної підготовки педагогічних кадрів.

Важливу роль у цьому механізмі відіграють інституційні політики, системне виховання доброчесної поведінки та послідовна підтримка академічних стандартів у закладах педагогічної освіти. Саме ці чинники мають безпосередній зв'язок із формуванням професійних компетентностей майбутнього вчителя, його етичною відповідальністю та готовністю діяти відповідно до моральних норм у професійній діяльності.

Отже, академічна доброчесність має бути інтегрована в освітні програми педагогічної освіти не декларативно, а системно й послідовно, як наскрізний принцип професійної підготовки. Лише за таких умов вона може стати стійкою ціннісною орієнтацією майбутнього вчителя та основою розвитку його професійної етики.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження мають зосередитися на інноваційних методах формування академічної доброчесності в умовах цифровізації освіти, зокрема через розвиток цифрової педагогіки та використання інструментів штучного інтелекту з урахуванням етичних меж їх застосування. Важливим напрямом є також проведення міжкультурних порівняльних студій, що дозволять адаптувати найкращі міжнародні практики до національного освітнього контексту.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект : як створити доброчесне освітнє середовище : зб. есе програми підвищення кваліфікації / упорядники: А. Артюхов, М. Віхляєв, Ю. Волк. 18 вересня – 18 жовтня 2023 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. 524 с.
2. Алексеева С. Методологія наукових досліджень академічна доброчесність: виклики в умовах цифровізації. *Витоки педагогічної майстерності*. 2024. 34. С. 5–8.
3. Антонюк Н., Пушкар Н. Академічна доброчесність у вітчизняному освітньому просторі: причини порушення і шляхи формування. *Волинські наукові записки*. 2022. 2(1). С. 10–16.
4. Доложевська Л. О. Цифрова етика та академічна доброчесність у вищій школі. *Академічні студії. Серія : Педагогіка*. 2025. Вип. 2. С. 9–13. DOI: 10.52726/as.pedagogy/2025.2.2.
5. Закони України, 2018–2025. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3#Text>.
6. Закон про академічну доброчесність, 2025. <https://www.rada.gov.ua/print/269207.html> (дата звернення: 1.01.2026).
7. Освіта.УА. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти, 2017. https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/57798/ (дата звернення: 31.12.2025).
8. Паламар С., Науменко М. Впровадження принципів академічної доброчесності як ефективний інструмент забезпечення якості вищої освіти. *Педагогічний дискурс*. 2022. 3(4). С. 38–39.
9. Панасюк О. Соціально-психологічні детермінанти порушень академічної доброчесності. *Волинські педагогічні акти*. 2025. 3. С. 108–114.
10. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОН №1225 від 29.08.2024).
11. Сердюк Н. Ю., Савчук В. І. Академічна доброчесність у діяльності вчителя іноземної мови. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2023. 113. С. 94–102.
12. Слободянюк О., Залюбівська О. Забезпечення академічної доброчесності в закладах вищої освіти крізь призму нормативно-правових документів. *Академічні візії*. 2025. 39. С. 1–11.
13. Сопова Д. О. (2018) Академічна доброчесність у системі підготовки майбутніх учителів. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Серія : Педагогічні науки*. 2018. (3–4). С. 52–56.
14. Тулін К. Академічна доброчесність у цифрову добу : проблеми та стратегії гарантії. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія : Педагогіка*, 2024. 1(19).
15. Bittle, K. & El-Gayar, O. Generative AI and Academic Integrity in Higher Education: A Systematic Review and Research Agenda. *Information*, 2025. 16(4). p. 296.
16. Davis T. Academic integrity in the time of contradictions. *Education policy*, 2023. 10(2). pp. 1–15.
17. International Center for Academic Integrity. https://www.academicintegrity.org/aws/ICAI/pt/sp/values?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 31.12.2025).
18. Cullen C. S., Murphy G. Inconsistent Access, Uneven Approach: Ethical Implications and Practical Concerns of Prioritizing Legal Interests over Cultures of Academic Integrity. *Journal of Academic Ethics*, 2025. 23(3). pp. 1415–1434.
19. MacLeod, P. D., Eaton, S. E. The paradox of faculty attitudes toward student violations of academic integrity. *Journal of Academic Ethics*, 2020. 18(4). p. 347–362.
20. Sozon M. Academic integrity violations in higher education : a systematic literature review from 2013–2023. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 2024.

REFERENCES:

1. Akademichna dobrochesnist, vidkryta nauka ta shtuchnyi intelekt : yak stvoryty dobrochesne osvitnie seredovyshche (2023). [Academic integrity, open science and artificial intelligence: how to create an ethical educational environment] : zb. ese prohramy pidvyshchennia kvalifikatsii / uporiadnyky: A. Artiukhov, M. Vikhliaiev, Yu. Volk. 18 veresnia – 18 zhovtnia 2023 roku. Lviv – Torun : Liha-Pres, 524 [in Ukraine].
2. Aleksieieva S. (2024). Metodolohiia naukovykh doslidzhen akademichna dobrochesnist: vyklyky v umovakh tsyfrovizatsii. [Aleksieieva S. Research methodology and academic integrity: challenges in the context of digitalization]. *Vytoky pedahohichnoi maisternosti*, 34, 5–8 [in Ukraine].
3. Antoniuk N., Pushkar N. (2022). Akademichna dobrochesnist u vitchyznianomu osvitnomu prostori: prychny porushennia i shliakhy formuvannia [Academic integrity in the domestic educational space: causes of violation and ways of formation]. *Volynski naukovi zapysky*, 2(1), 10–16 [in Ukraine].
4. Dolozhevska L. O. (2025). Tsyfrova etyka ta akademichna dobrochesnist u vyshchii shkoli [Digital ethics and academic integrity in higher education]. *Akademichni studii. Serii : Pedahohika*, 2, 9–13 [in Ukraine].
5. Zakony Ukrainy (2018–2025). [Laws of Ukraine] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3#Text> [in Ukraine].

6. Zakon pro akademichnu dobrochesnist (2025). [Academic Integrity Act], <https://www.rada.gov.ua/print/269207.html> (data zvernennia: 1.01.2026) [in Ukraine].
7. Osvita.UA. (2017). Shchodo zabezpechennia akademichnoi dobrochesnosti u zakladakh vyshchoi osvity [Regarding ensuring academic integrity in higher education institutions] https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/57798/ (data zvernennia: 31.12.2025) [in Ukraine].
8. Palamar S., Naumenko M. (2022). Vprovadzhennia pryntsyviv akademichnoi dobrochesnosti yak efektyvnyi instrument zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity [Naumenko M. Implementation of the principles of academic integrity as an effective tool for ensuring the quality of higher education]. *Pedahohichni dyskurs*, (3–4), 38–39 [in Ukraine].
9. Panasiuk O. (2025). Sotsialno-psykholohichni determinanty porushen akademichnoi dobrochesnosti [Socio-psychological determinants of violations of academic integrity]. *Volynski pedahohichni akty*, 3. 108–114 [in Ukraine].
10. Profesiinyi standart «Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity» [Professional standard «Teacher of a general secondary education institution»] (nakaz MON №1225 vid 29.08.2024) [in Ukraine].
11. Serdiuk N. Yu., Savchuk V. I. (2023). Akademichna dobrochesnist u diialnosti vchytelia inozemnoi movy [Academic integrity in the activities of a foreign language teacher]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnogo universytetu imeni Ivana Franka. Pedahohichni nauky*, 113, 94–102 [in Ukraine].
12. Slobodianuk O., Zaliubivska O. (2025). Zabezpechennia akademichnoi dobrochesnosti v zakladakh vyshchoi osvity kriz pryzmu normatyvno-pravovykh dokumentiv [Ensuring academic integrity in higher education institutions through the prism of regulatory documents]. *Akademichni vizii*, 39, 1–11 [in Ukraine].
13. Sopova D. O. (2018) Akademichna dobrochesnist u systemi pidhotovky maibutnikh uchyteliv [Academic integrity in the system of training future teachers]. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka. Seriia : Pedahohichni nauky*, (3–4), 52–56 [in Ukraine].
14. Tulin K. (2024). Akademichna dobrochesnist u tsyfrovu dobu: problemy ta stratehii harantii [Academic integrity in the digital age: problems and guarantee strategies]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriia : Pedahohika*, 1(19) [in Ukraine].
15. Bittle, K., El-Gayar, O. (2025). Generative AI and Academic Integrity in Higher Education: A Systematic Review and Research Agenda. *Information*, 16(4), 296 [in USA].
16. Davis T. (2023). Academic integrity in the time of contradictions. *Education policy*, 10(2), 1–15. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2023.2289307> [in Hong Kong].
17. International Center for Academic Integrity. https://www.academicintegrity.org/aws/ICAI/pt/sp/values?utm_source=chatgpt.com [in USA] (data zvernennia: 31.12.2025).
18. Cullen C. S., Murphy G. (2025). Inconsistent Access, Uneven Approach: Ethical Implications and Practical Concerns of Prioritizing Legal Interests over Cultures of Academic Integrity. *Journal of Academic Ethics*, 23 (3), 1415–1434 [in Netherlands].
19. MacLeod, P. D., Eaton, S. E. (2020). The paradox of faculty attitudes toward student violations of academic integrity. *Journal of Academic Ethics*, 18(4), 347–362. <https://doi.org/10.1007/s10805-020-09363-4> [in Netherlands].
20. Sozon M. (2024). Academic integrity violations in higher education : a systematic literature review from 2013–2023. *Journal of Applied Research in Higher Education* [in Great Britain].

Дата першого надходження статті до видання: 22.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 23.04.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

